

SBORNÍK
z jarních akcí

SDRUŽENÍ PRO ROZHLASOVOU TVORBU

ZA ROK 2011

Praha, srpen 2011

OBSAH:

Přehled tvůrčích akcí Sdružení pro rozhlasovou tvorbu v roce 2011	3
15. JARNÍ SEMINÁŘ Poetika české vs. evropské rozhlasové hry	
Program	5
MgA. Michal Bureš: Zhodnocení semináře	6
MgA. Jiří Hraše: Poetika české versus evropské rozhlasové hry	7
Úryvek ze scénáře hry Eberharda Petschinky LITTLE ENEMYZ/Malí nepřátelé	8
Úryvek ze scénáře hry Jespera Halle EN HANDLINGENS MANN/Muž činu	12
Úryvek ze scénáře hry Alexandra Koutchevského LES MORTS QUI TOUCHENT/Zásah smrtí	23
JUBILEJNÍ XX. ROČNÍK SOUTĚŽNÍ PŘEHLÍDKY REPORT	
Jarní etapa věnovaná zpravodajským žánrům	
Program	30
Zhodnocení	30
BILANCE 2011	
XIX. ročník přehlídky rozhlasové umělecké slovesnosti	
Program	32
Tomáš Soldán: Bilance 2011: Když si tvůrci naslouchají	34
Mag. Maria Hammerich-Maier: Dojmy z jarní Bilance	34

Vážení přátelé,

překládáme vám Sborník z jarních akcí našeho Sdružení, potěšeni tím, jak velkému zájmu a ohlasu se všechny těšily. Pevně věříme, že totéž bude platit i pro akce podzimní...

Přehled tvůrčích akcí Sdružení pro rozhlasovou tvorbu v roce 2011

POSLECHOVÝ A DISKUSNÍ SEMINÁŘ

„Poetika české vs. evropské rozhlasové hry v roce 2011“

Úterý 29. března 2011 od 11:00 hodin

Zasedací místnost D 010 ČRo Praha, Římská 15

Poslechem her z aktuální evropské produkce Norska, Rakouska, Francie a následnou diskusí se pokusíme dojít k tomu, v čem je naše domácí poetika odlišná, jakým směrem se ubírá a proč se jím ubírá. A zároveň se pokusíme oživit myšlenku tzv. kritického fóra, jehož prostřednictvím se rozhlasové tvorbě dostane širší reflexe v tištěných i elektronických médiích. Seminář pořádáme ve spolupráci s Producentickým centrem Českého rozhlasu a ČRo 3 – Vltava.

JUBILEJNÍ XX. ROČNÍK SOUTĚŽNÍ PŘEHLÍDKY REPORT

Jarní etapa věnovaná zpravodajským žánrům

Čtvrtek 12. května 2011 od 10:00 hodin

Zasedací místnost D 010 ČRo Praha, Římská 15

Setkání redaktorů zpravodajství a publicistiky ze všech stanic Českého rozhlasu, jehož cílem je poslech aktuální zpravodajské a publicistické produkce (do 10 minut) a diskuse o ní. Přehlídka je soutěžní.

BILANCE 2011

Úterý 7. až čtvrtek 9. června 2011

Garni hotel Petra, Ždán u Slap

Setkání tvůrců slovesných uměleckých žánrů (redaktorů, scenáristů, režisérů, mistrů zvuku, tvůrců zvukového designu), v jehož rámci bude prezentována aktuální produkce literárních a dramatických pořadů vznikajících ve všech stanicích Českého rozhlasu a bude o ní vedena rozprava, jíž budou přítomni i novináři kulturních periodik.

PRIX BOHEMIA RADIO 2011
PODZIMNÍ SEMINÁŘ SDRUŽENÍ PRO ROZHLASOVOU TVORBU
„Výuka rozhlasových žánrů aneb Roste nám nová generace?“

Čtvrtek 13. října 2011, Poděbrady

Debata o současném stavu a o budoucnosti výuky rozhlasové specializace na českých a slovenských vysokých školách i v rozhlase samotném. Seminář pořádáme ve spolupráci s Producentickým centrem ČRo.

JUBILEJNÍ XX. ROČNÍK SOUTĚŽNÍ PŘEHLÍDKY REPORT
Podzimní etapa věnovaná rozhlasové publicistice a dokumentu

Úterý 1. až čtvrtek 3. listopadu 2011

Garni hotel Petra, Ždán u Slap

Setkání redaktorů publicistiky, dokumentaristů, dramaturgů, režisérů, tvůrců zvukového designu ze všech stanic Českého rozhlasu, jehož cílem je poslech aktuální publicistické produkce (od 10 minut) a dokumentů a diskuse o nich. Přehlídka je soutěžní.

JUBILEJNÍ XX. ROČNÍK SOUTĚŽNÍ PŘEHLÍDKY REPORT
Předávání cen

Čtvrtek 8. prosince 2011

Zasedací místnost D 010 ČRo Praha, Římská 15

Všechny akce tohoto roku proběhnou pod záštitou Mgr. art. Petera Duhana, generálního ředitele Českého rozhlasu.

15. JARNÍ SEMINÁŘ

TÉMA: Poetika české vs. evropské rozhlasové hry

Poprvé od poloviny devadesátých let se sešli rozhlasoví tvůrci z celého Česka. Cílem jejich setkání byl poslech aktuální produkce rozhlasových her z Rakouska, Norska a z Francie a následná diskuse o tom, kudy se ubírá poetika současné české rozhlasové hry. Mezi účastníky byli jak teoretici, tak ti, kteří se na výrobě literárně-dramatické produkce aktivně podíleli.

Seminář se konal v budově Českého rozhlasu na Vinohradské třídě v Praze v úterý 29. března 2011 od 11:00 hodin.

Pořádala ho občanská iniciativa „Sdružení pro rozhlasovou tvorbu“ a Český rozhlas. Akce proběhla pod záštitou tehdejšího prozatímního generálního ředitele ČRo Petera Duhana.

P R O G R A M

POSLECHOVÉHO A DISKUSNÍHO SEMINÁŘE „POETIKA ČESKÉ VS. EVROPSKÉ ROZHLASOVÉ HRY V ROCE 2011“

**v úterý 29. března 2011 od 11:00 hodin v zasedací místnosti Českého rozhlasu,
v přízemí budovy Římská 15, Praha (místnost číslo D 010)**

11:00 Z a h á j e n í
prozatímní generální ředitel ČRo Peter Duhan

11:15 Poslech hry – **Eberhard Petschinka: Little Enemyz/Malí nepřátelé**
(podle románu Uzodinma Iweala: Beats of no Nation),
hru uvede šéfredaktor Aleš Vrzák

12:15 Diskuse

12:45 P ř e s t á v k a na oběd

13:30 Poslech hry – **Jesper Halle: En handlingens mann/Muž činu,**
hru uvede slovesný dramaturg ČRo3 – Vltava Martin Velíšek

14:10 Diskuse

14:40 P ř e s t á v k a na kávu

15:00 Poslech hry – **Alexandre Koutchevsky: Les Morts Qui Touchent/Zásah smrti,**
hru uvede vedoucí Literárně-dramatické redakce ČRo3 – Vltava Hynek Pekárek

16:00 Diskuse

16:30 Z a k o n ě n í

Zhodnocení semináře

MgA. Michal Bureš

Koncem března uspořádalo Sdružení pro rozhlasovou tvorbu v úzké spolupráci s Producentickým centrem ČRo a Českým rozhlasem 3 – Vltava **Poslechový a diskusní seminář „Poetika české vs. evropské rozhlasové hry“**. Sešla se na něm padesátka tvůrců a teoretiků z celého Česka: dramaturgové, režiséři, mistři zvuku, autoři zvukového designu, studenti a pedagogové vysokých škol (DAMU a Univerzity Palackého v Olomouci).

První zazněla hra z rakouské produkce, kterou její autor a režisér Eberhard Petschinka nazval **„Little Enemyz/Malí nepřátelé“**. Vznikla podle románu afrického autora Uzodinma Iweala **„Bestie bez národnosti“**. Tříčtvrtěhodinová jízda natočená s neherci, bohatě zvukově vypravená, dokonale zrytmizovaná, vyprávějící příběh dospívajícího Aga, který se dostane do vojenské jednotky, jíž velí Komandant.

Komandant křičí: „Ke mně! Ať už jsi tady. Vidiš toho psa? Chceš být voják? Tak ho zab! Zab ho!“ V hlavě mi to křičí: NE! Ale ani nemukám. Říkám si: Když zabiju, propadnu peklu. Komandant znovu zakřičí: „Zab ho!“

V diskusi, která po hře následovala, byla tato inscenace označena za chladnou, místy vypočítavou, pohrávající si s posluchačovými emocemi. Oceněna byla práce se scénářem a jeho realizací: režisér od prvopočátku dílo komponuje, je přítomen jeho zrodu od nejmenšího detailu. To se v našich vodách tak často nevidí; jeden připraví scénář, druhý natočí hudbu, třetí vytvoří zvukovou ambaláž, čtvrtý natočí herecké party a poté se všechny komponenty navrství na sebe. Bol je jeden: fyzický průnik vrstev ještě neznamena jejich ideovou celistvost. Často tak doplácíme na neschopnost komunikace a tvůrčího setkávání. Jistě, není čas... Petschinka si ho ale najít dokáže.

Druhým opusem byla norská krimi **„En handlingens mann/Muž činu“**, jejímž autorem je Jesper Halle. Režijně ji nastudovala Lasse Kolsrud. Zajímavé bylo střídání zvukových prostředí, ve kterých se děj odehrával a nezačlenění vypravěče, který by jednotlivé sekvence otevíral.

Na závěr zazněla hra-esej mladého francouzského performerera Alexandra Koutchevského **„Zásah smrti/Les Morts Qui Touchent“** (režie Myron Meerson), ukazující na půdorysu Afrika – letadlo – lesík u Rambouillet na pařížském předměstí, hřbitov Chenay-Malabry, ulice Rue d'Aubervilliers nezolehlost našeho světa, na kterém se osudy a životy nás všech mísí v jednom tavicím kalíšku.

„Jedeme po obrovských dálnicích na západě Paříže, směrem k vycházejícímu slunci. Růžovou oblohu mezitím bez ustání křížují nejrůznější typy letadel, která čekají s vytáhnutými roletami v okýnkách na přistání v Orly. Vypadá to, jako by tě všechny ty stroje, co letěly noční oblohou, zdravily. Vidím, jak konce jejich křídel zachycují rosu, která si nic nedělá z rychlosti 350 kilometrů za hodinu.“

Jazyk věcně poetický, drama nestavějící, pocity a reflexe vyvolávající. Francouzská poetika vychází (spíš než z reálných příběhů) z diskurzu, z aristotelovské rétoriky v Diderotově hávu. Opět vnitřně prokomponovaný tvar, místy až příliš, forma přiškrtila obsah, ale sdělení bylo jasné.

Podtrženo sečteno: je dobře mít vlastní estetiku a poetiku, kráčet svou vlastní cestou, ale musí to být cesta, musí se po ní kráčet, ne stát na místě. Další poslechovou akcí bude přehlídka umělecké slovesnosti BILANCE, která proběhne ve dnech 7. až 9. června 2011.

Poetika české versus evropské rozhlasové hry

MgA. Jiří Hraše

Tak znělo téma poslechového semináře, který na 29. březen 2011 připravilo Sdružení pro rozhlasovou tvorbu spolu s Producentickým centrem a stanicí Vltava. Porovnání s naší produkcí se v diskusi nekonalo, ale předložené tři pořady byly nepochybně zajímavé. Asi nejexotičtější snímek, Petschinkovi Malí nepřátelé, byl pro českého posluchače nejpozoruhodnější.

Michal Bureš, který vedl diskusi, mi položil otázku, zda jsem z toho v šoku. Potvrdil jsem to. Ale od té chvíle jsem přemýšlel, z čeho jsem v šoku, když mi snímek připadá velmi zajímavý a působivý.

A potom, když jsem zpětně a postupně oddělil z poslouchaného snímku atributy hry, rozhlasové hry, zjišťuji: ten snímek podle (zřejmě reportážního) románu není hra, ale pásmo, respektive feature. Snad nám měl být inspirací nebo poučením... Ale proč? Vždyť my tenhle žánr dávno známe! Uzrál do podoby, jež zřetelně boří dichotomii Aristotelova předvádění a vyprávění děje, např. v Jílkově Nobelovi (1964) nebo Konrádové Direktorovi (1978). (Psal jsem o tom ve Světě rozhlasu 12/2004.) Je ovšem pravda, že se často v našem vysílání vydávala pásma za rozhlasové hry, zejména ve třicátých letech: Kožíkův Boj se smrtí (1933) nebo Očadlíkovy Žerty hravé a dravé volně podle Nerudy (1933) a jiné snímky. To nás ovšem nemůže vést k tomu, abychom nediferencovali. Víme o tom, že v mnoha zahraničních rozhlasech jsou rozhlasové hry a pásma (feature) v produkci jednoho a téhož oddělení. Ale to není důvod k jejich záměně.

Seminář, který by skutečně srovnával české pořady se zahraničními, by byl ovšem velmi užitečný, ale musel by uvést vedle sebe snímky něčím srovnatelné. Cenné by bylo, kdyby přišel se zahraniční inspirací, ale to by musel přinést něco skutečně nového a následováníhodného.

Letadlo

Střelba

Hudba

AGU: Moje jméno?
Agu.
Jmenuju se Agu.

KOMANDANT: Agu? Říkají ti Agu.

AGU: úsměv
se pomalu objevuje na Komandantově
tváři

Hudba

KOMANDANT: Vidíte, tady... na silnici?!?!
Dejte mu trochu vody!!
Dobrá.
Když se chceš s muži najíst, musíš být čistý...

AGU: Komandant namočil lovecký nůž a seškrabává mně
špínu z tváře

Agu pije

voda chutná po plastu a
petroleji.

KOMANDANT: Pročpak jsi ležel
u silnice
jako mrtvá krysa?

PTÁK V KLECI: Luftenant si myslí, že jsi zvěd.

AGU: Já?

LUFTENANT: Tak co tady pohledáváš?

AGU: Zvěd?

KOMANDANT: Jsi zvěd?
Když neodpovíš...

AGU: Komandant bere do ruky nůž, jeho lesk mě oslepuje.

PTÁK V KLECI /zvuk/

KOMANDANT: Ani nevím,
Co s tebou Luftenant
provede.

Hudba

AGU: Táta mi řek', at' utíkám,
běžím!
„Pak tě nepřítel nechytí a nezabije!“

Aguův otec zpívá

a tak se schovávám v buši
a utíkám, jednou tudy, pak zase jinudy.

Střelba

KOMANDANT: Kdepak máš tátu?

AGU: Tátu?

Aguův otec říká: na jakou píseň si vzpomínám?

KOMANDANT: Nebreč, Agu.

Aguův otec říká: vzpomenu si!

AGU: Komandant se dotýká mé tváře,
jemně, lehce.

Aguův otec zpívá

KOMANDANT: Chceš být vojákem?

AGU: Vojákem?

KOMANDANT: Víš, co to znamená?

AGU: před válkou
byl jsem jednou
s mámou a sestrou
ve městě

Bubny a dechová kapela

viděl jsem muže s noži, jak
střílejí: napravo nalevo, napravo nalevo

KOMANDANT: Bojujeme s nepřáteli
co zajali tvého tátu
posloucháš mě? Rozumíš?

AGU: Kývám hlavou: ano.

Aguův otec zpívá

KOMANDANT: Posloucháš mě?

AGU: Dívám se na Komandantovy rty
usmívají se
Komandantova ruka se jemně dotýká mé tváře
dívám se na všechny ty vojáky kolem
s puškou
a noži.
Myslím na tátu
tančí jako blázen
mezi nepřátelskými kulkami
a
říkám: ano.
Právě takhle se ze mě stal voják

AGU oddechuje

Hudba

Střelba

(...)

Úryvek ze scénáře hry Jespera Halle EN HANDLINGENS MANN/Muž činu

Z norského originálu přeložil Zbyněk Černík.

„Hanba je pocit, který bývá hlavní a krajní příčinou veškerého násilí. Účelem násilí je redukovat intenzitu hanby a v nejvyšší možné míře ji nahradit jejím opakem, hrdostí, a tak zabránit tomu, aby pocit hanby jedince přemohl.“

Z knihy Vražda-sebevražda v blízkých vztazích

Čas a místo

Dnešní Oslo. Děj začíná v prosinci a trvá dva tři měsíce.

Osoby

Olav /úlov/

Ellen /elen/

Milenci, oběma je něco málo přes třicet let

Kjell Erik /šel érik/

Tove /túve/

Olavovi a Ellenini přátelé, trochu usedlejší, mají děti

Husajn

Omar

Přistěhovalci, možná bratřenci, načerno taxikář

Muž

Policista 1

Policista 2

Sestřička

Chlápek 1

Chlápek 2

Prodavač

Advokátka

Soudce

Barman

Husajnova žena

Repliky v rovných závorkách jsou dialogy mezi Omarem a Husajnem, které probíhají v jejich jazyce.

1. FRONTA NA TAXÍKY NA ULICI MĚSTA – PÁTEK POZDĚ VEČER

Zvuky města v pátek pozdě večer. Lidé a auta, hulákání, smích a výkřiky. Olav, Ellen, Tove a Kjell Erik byli na tahu a teď jsou veselí a rozjaření.

OLAV: Ještě někam zajdem' na jednu rundu, ne? Jenom na jednu. No tak. Jeden panák člověka nezabije.

KJELL ERIK: Musíme s Tove domů, máme hlídání.

TOVE: Musíme domů, bohužel, Olave.

OLAV: Určitě? Tady ta fronta na taxíky je beznadějná. Taxíky žádný, nanejvýš do vás někdo vrazí kudlu.

ELLEN: No tak, Olave. Buď už zticha.

OLAV: Jenom na **jednu**?

ELLEN: Mně je zima, Olave. Chci k tobě domů.

Těsně vedle nich zastaví auto.

HUSAJN (*z okna vozu, trochu stranou*): Haló, vy tam. Nechcete taxi? Nechcete taxi?

TOVE: Na co se ptá?

OLAV: Jestli nechcem' taxík. Jezděj načerno.

HUSAJN: Nechcete taxi?

TOVE: Vykašlete se na to. Četla jsem o těchhle černých taxikářích spoustu divných věcí.

ELLEN: Nech toho, Tove. Já jsem černýma taxíkama jela už mockrát, jsou fajn.

HUSAJN: Tak chcete taxi, nebo ne?

OLAV: Počkejte chvíli.

ELLEN: Pojedem' s nima.

OLAV: Nezaidem' si ještě někam na panáka sami dva?

ELLEN: Mně je zima. Chci se jet domů zahřát. – Chápeš? (*Políbí ho.*)

OLAV: Tak dobře.

VŠICHNI: Tak ahoj... Nashle příští týden... Bylo to hezký... atd.

2. V ČERNÉM TAXÍKU – PÁTEK POZDĚ VEČER

Auto projíždí po ulicích města. Hraje v něm hlasitá etnická popmusic. Někdo ji ztiší.

ELLEN: Frognerova 88b. Šlápněte na to, je nám zima.

OLAV: Kolik to bude stát?

OMAR: Sto padesát.

HUSAJN: Sto padesát, zbláznil ses? Chceš, abych skončil v chudobinci? Do chudobince, tam patříme.

OMAR: /Nech toho./

HUSAJN: Doprovázím Omara, aby neusnul. Jezdí už osmadvacet hodin. Vždycky řídí on. Omar bude bohatěj.

OMAR (*naštvaně*): Husajne...!

HUSAJN: Vy jste bohatý? Opravdu bohatý?

OLAV: Pohádkově bohatý. Neskutečně bohatý. Moje kočka má... zlatý kozy. (*Chce jim je ukázat.*)

ELLEN (*se směje*): Olave, vykašli se na to!

OMAR: /To je jeho manželka? Zeptej se ho./

HUSAJN: Proč?

OMAR: /Jen se ho zeptej./

HUSAJN: Ptá se, jestli je to tvoje manželka.

OLAV: Moje kočka. Jedem si teď domů zašukat. Co kdybysme začali už tady? Nemůžem' se dočkat.

ELLEN (*se hihňá*): Olave, uklidni se, prosím tě...

OMAR (*nahlas, rozzlobeně*): /Ta kurva toho musí nechat, musí toho nechat./

OLAV: Stalo se něco...?

HUSAJN: Ne, ne... Jenom chce vědět... jestli to ta tvoje kočka má ráda?

OLAV: Všechny ženský to maj' rády, když směj. Jenom je musíte přestat děsit koránem. My jsme to dřív taky dělali. Děsili jsme je biblí. Žádněj předmanželskej sex. To je úplně úchylný...

OMAR: /Co říkali o koránu?/

ELLEN: Je pravda, že vy nesouložíte, dokud se neoženíte? Spíte s chlapama, že jo? Slyšela jsem, že s chlapama svobodný muslimové spát můžou, jen když o tom nemluvěj.

HUSAJN: To jsi vedle. Tak to není. Já jsem ženatej.

OLAV: A tvoje žena to má ráda?

HUSAJN: Jo, jo... Má.

OLAV: Ne tak ráda jako moje kočka. Vid', Ellen...

(Začnou se na zadním sedadle muchlovat. Zvuk se stahuje.)

OMAR, KDYŽ UŽ JE PO VŠEM

Strkala mu jazyk do pusy a zase ho vytahovala ven. Viděl jsem to v zrcátku. A on měl ruku pod jejími šaty. Vůbec se mu ji nesnažila dát pryč. A přitom věděla, že to vidím. Jenom sténala: „Ááách!“ Takhle: „Ááách!“

Auto prudce zahne a nabere rychlost.

OMAR: /Tohle si nenechám líbit. Tohle si nenechám líbit./

HUSAJN: /Omare, kam jedeš? Nemůžem' je odvézt tam, kam chtějí?/

OMAR *(podrážděně)*: /Ta holka je kurva. On taky. Bohatý kurvy, co všechno zničej!/
OLAV: Stalo se něco...? Hele, ty Usámo bine, stalo se něco?

HUSAJN: Prosím vás. Jezdí už osmadvacet hodin...

OLAV: Haló, tady je lepší zahnout doleva. Haló, doleva. Nebudem' vám platit za objížd'ku.

ELLEN: Zaplatíme jim jenom sto padesát, dohodli jsme se na tom. Klid, Olave. Uklidni se, nerozčiluj se.

OLAV: Haló, mohl bys Usámovi říct, že jede špatně! – Haló!

HUSAJN: Ne, ne, omyl. Můj bratranec je skvělej řidič. Nikdy nejede špatně.

OLAV: Zastavte nám tamhle na červený.

ELLEN: Olave, nech toho. Nebudu mrznout venku. Dojedem' domů.

HUSAJN: Jasně, dojedete tam. Řekni svému příteli, ať se uklidní.

OLAV: Tady jsou ty prachy. Tak zastavte u příštího semaforu, jo?

HUSAJN: /Omare, nemůžem' je vysadit u toho semaforu? Vemem si za to tisku.../

Auto zrychlí.

OLAV: Mohl bys bratránkovi říct, aby zastavil?

OMAR: Trošku vás povozíme, jo? Jo!

Omar a Husajn pustí nahlas etnickou hudbu.

HUSAJN: Jenom vás trošku povozíme. Nebojte se. Autem se každěj vozí rád.

3. PŘED FALEŠNÝM TAXÍKEM, TICHÁ ULICE U PARKU – PÁTEK POZDĚ VEČER

Auto přijede a zastaví. Otevřou se dveře. Je slyšet autorádio, pak zhasne motor. Husajn vystoupí a otevře zadní dveře.

HUSAJN *(ve stresu)*: Tak, teď můžete jít. Jděte. Padejte, do prdele!

ELLEN: Chtěli jsme do Frognerovy. Tohle je Frognerova? To asi není.

OLAV: Pojd', nehádej se s nima.

HUSAJN: Dělejte.

Otevřou se dveře a pak se zase zabouchnou. Omar vystoupil.

OMAR: Ty ven! Ty tu zůstaneš.

OLAV: Půjde se mnou. Nezůstane tu.

OMAR: Zůstane s náma.

HUSAJN: /Omare, prosím tě.../

OLAV: Tady máte prachy. Pět set. V pořádku? My půjdem' a vy si jed'te. Policajtům nic neřeknem'. Dobrý?

ELLEN: Do prdele, to není dobrý. – Pust' mě ven, ty hajzle! – Řekni mu, ať mě pustí.

OMAR: Drž hubu, kurvo!

HUSAJN *(má strach, Omarovi)*: /Vemem si od nich ty prachy, jo? Vemem si od nich všechny jejich prachy, bude to OK.../

OMAR: /Drž hubu. Dělejš, co jsem ti řekl./

HUSAJN: Hele, bratrance se zdá, že by sis moc ráda vrzla. Povoží tě...

ELLEN: Olave, pomoz mi!

OLAV: Jestli je to kvůli tomu, co jsem řekl o koránu, tak se omlouvám. Slyšíte, omlouvám se. – Omlouvám se, kurva! Tak už ji pusťte.

ELLEN: Do prdele, my se omlouvat nebudem‘! Hajzlové koránový!

*Omar Ellen udeří.
Ellen křičí.*

OLAV: Prosím tě... Přestaň... Ona to tak nemyslela...

*Omar ji znovu bouchne.
Ellen křičí.*

OLAV (*chytne Omara, křičí*): Pusť ji, ty svině!

OMAR: Co je?

Pauza. Ellen v pozadí škytá.

OMAR: Ptal jsem se, co je. Co je?

Nadále ticho.

OMAR: Husajne, jdi dozadu. Drž ji. Kdyby něco, tak jí dej ránu...

OLAV (*mírní ho*): Prosím tě...

Omar si sedne do auta. Nastartuje motor. Ozve se hudba.

HUSAJN (*panikaří*): Zůstane s náma. Sama to chce, že jo? Rozumíš! Dělá to dobrovolně, úplně dobrovolně! Sama to chce! (*Vmáčkne se na zadní sedadlo vedle Ellen.*)

ELLEN (*křičí*): Olave...

Zabouchnou se dveře. Auto odjede.

4. NA POLICEJNÍ STANICI – POZDĚ V NOCI

Olav sedí v kanceláři nebo v čekárně policejní stanice. Sedí tam už dlouho. V místnosti jsou dva policisté. V pozadí hovoří Policista 1 s hlídkovým vozem. Olav k němu přistoupí.

OLAV: To hlášení, co jste právě dostali...?

POLICISTA 1: Copak?

OLAV: Bylo to...? Našli ji už?

POLICISTA 1: Zatím ještě ne.

OLAV: Ale co to hlášení?

POLICISTA 1: Ále, to byla nějaká vloupačka.

Pauza.

OLAV: A jak často... se to stává? Že někdo jen tak... *(Zarazí se.)*

POLICISTA 1: Nějak zvlášť běžné to není.

POLICISTA 2: Není jisté, že jí něco udělají. Možná je to jenom taková lumpárna, chtějí jí nahnat strach. Neřekli jste jim něco, co by je vyprovokovalo?

OLAV: Jenom jsme něco plácli o koránu a ženských u nich doma. Nic jsme tím nemysleli... Takové věci se prostě říkají. Bavili jsme se s nima...

POLICISTA 2: No jo.

OLAV: Kdybych se je pokusil zadržet, bylo by to ještě horší.

POLICISTA 2: Možná.

OLAV: Říkal jsem si, že... nejdůležitější je zapamatovat si, jak vypadají, a zapsat si číslo auta. Snažil jsem se udržet si chladnou hlavu. *(Pauza.)* Poprvé, poprvé v životě jedu černým taxíkem, a hned se stane tohle.

POLICISTA 2: Možná byste měl jít domů. Jakmile budeme něco vědět, zavoláme. Možná přijdete domů a ona už tam bude.

POLICISTA 1 *(napjatě)*: Teď tu něco máme... *(Pauza. Poslouchá ze sluchátek hlášení. Mluví do vysílačky)*: Ano. Aha. -- A stav? --- Ne. --- Dobře. *(Olavovi.)* V Maridalenu /maridálenu/ našli nějakou ženu.

OLAV: Je to...?

POLICISTA 1: Vypadá to tak, ano.

OLAV: Je to vážné?

POLICISTA 1: Dá se to tak říct. *(Pauza.)* Vezou ji na pohotovost, byla znásilněna.

5. NÁVŠTĚVNÍ MÍSTNOST NEMOCNICE – BRZY RÁNO

Olav čeká v návštěvní místnosti nebo kanceláři nemocnice. Vstoupí Ošetřovatel.

OLAV: Jak to vypadá? Můžu s ní mluvit?

OŠETŘOVATEL: Ještě tam jsou policajti.

OLAV: To vy jste ji...? Víte, jaká má zranění?

OŠETŘOVATEL: Vy jste její nejbližší příbuzný?

OLAV: Jsem její přítel.

OŠETŘOVATEL: Vy nejste svoji? Bydlíte spolu?

OLAV: Máme každý svůj byt, ale většinou bydlíme spolu.

OŠETŘOVATEL: Zdá se, že jste správná osoba. – Ellen žádná opravdu vážná zranění nemá. Zmlátili ji, takže má pár ošklivých podlitin a dvě zlomená žebra. Taky má natrženou pochvu...

(Zvuk se stahuje.)

ELLENINA CESTA

Jdu sněhem po cestě a hoří mi nohy. Netroufám si jít po cestě. Vyjdu na led a hoří mi nohy. Chci v ledu najít díru a ten oheň uhasit. Ale v ledu žádná díra není a mně hoří nohy. Po silnici jezdí sem a tam auta a mně hoří nohy. Stojím na ledě a hoří mi nohy.

OLAV: Ale jinak. Jinak... Vzhledem k okolnostem to proběhlo... co? Nemá žádná trvalá zranění.

OŠETŘOVATEL: Pravděpodobně ne.

OLAV: To ostatní snad... přejde.

OŠETŘOVATEL *(skepticky)*: Přejde? No doufejme...

OLAV: Snad jo? Chci říct...

OŠETŘOVATEL: Překonat něco takového trvá dlouho. Hodně dlouho.

OLAV: S tím počítám. Pomůžu jí.

OŠETŘOVATEL: To je dobře. Potřebuje to.

OLAV: Že nás taky napadla taková pitomost, sednout si do toho černého taxíku. Že nás ...

OŠETŘOVATEL *(překvapeně)*: Vy jste tam byl s ní? Já myslel, že byla sama.

6. V NEMOCNICI. ELLENIN POKOJ – RÁNO

Ošetřovatel a Olav vstoupí do Elenina pokoje.

OŠETŘOVATEL: Máte návštěvu, Ellen. *(Vyjde a zavře dveře.)*

OLAV: Ahoj, Ellen, já... *(Všimne si, jak Ellen vypadá.)*

Pauza.

ELLEN: Co je? Děje se něco? Olave, co je?

OLAV: Jenom mi připadá, že... To je hrozný...

ELLEN: Vidět mě?

OLAV: Hm.

ELLEN: Co sis myslel, že udělají? Že mě vezmou někam na výlet?

OLAV: Vlastně jsem rád, že... Jo, že...

ELLEN: Že co?

OLAV: Že žiješ.

ELLEN: Jo.

Pauza.

OLAV: Napsal jsem si číslo jejich auta. Dal jsem policajtům jejich popis. Počítají, že... však víš.

ELLEN: Olave.

OLAV: Hm.

ELLEN: Ale nic.

OLAV: Jen to řekni. *(Pauza.)* Kde tě to nejvíc bolí?

Ellen začne poplakovat.

OLAV: Co je?

ELLEN: Teď už nikdy nikde nebudu mít pocit bezpečí.

OLAV: U mě jsi v bezpečí. *(Ellen se odvrátí od Olava.)* Ellen.

ELLEN: Musím si trošku odpočinout.

OLAV: Ale Ellen, co se děje? *(Pauza.)* Ellen.

ELLEN: Ty jsi tam byl. Neměl jsi tam být.

OLAV: Neměl jsem tam být?

ELLEN: Ne. Měl jsi být někde daleko odtamtud.

(...)

11. OBCHOD SE ZBRANĚMI – DEN POTÉ

Olav rozmlouvá s prodavačem, který vysvětluje.

OLAV: Jenže co když to nemám, ale přesto chci něco koupit?

PRODAVAČ: Tak musíte nejdřív vyplnit žádost o povolení. Až vám ji schválí, bude platit půl roku.

OLAV: Trvá schválení dlouho?

PRODAVAČ: Ani ne. Ale předtím než žádost podáte, musíte být půl roku aktivním členem klubu.

OLAV: Půl roku? Ale co když potřebuju... ochranu?

PRODAVAČ (*se trochu nejistě usměje*): Děláte si legraci?

(...)

17. KDESI V MARIDALENU – NOC

MUŽ: Dobrý den, Olave.

OLAV: Vy víte, jak se jmenuju?

MUŽ: Já vím všechno.

OLAV: Tady nejde o politiku, rozumíte. Tady nejde o politiku, ale jsem v situaci, kdy se možná budu muset někomu pomstít.

MUŽ: Pomsty nás vůbec nezajímají. My se zabýváme politikou.

OLAV: Ale když jde o spravedlivou pomstu...

MUŽ: Pomsta neřeší žádné problémy.

OLAV: Třeba si myslím, že ten můj vyřeší.

MUŽ: Pomstíte se těm bakelitům a oni se pomstí vám a pak se váš syn pomstí jejich synům a jejich synové vašim vnoučatům a takhle ta hra bude pokračovat několik set let. Tím se nic nevyřeší. V politice jde o to, problémy řešit – jednou provždy.

OLAV: Myslím, že už si nemáme co říct.

MUŽ: Ne. (*Chystá se odejít.*)

OLAV: Počkejte.

MUŽ: Jděte domů. Je už pozdě.

Muž odchází. Olav za ním popoběhne.

OLAV: Můžete mi sehnat zbraň?

MUŽ (*se zastaví*): Co jste to říkal?

OLAV: Můžete mi sehnat zbraň? Potřebuju někoho, kdo mi může sehnat zbraň.

MUŽ (*se usměje*): Vy jste se teda vybarvil. Troufáte si.

(...)

Úryvek ze scénáře hry Alexandra Koutchevského LES MORTS QUI TOUCHENT/Zásah smrtí

Z francouzského originálu přeložila Kateřina Neveu.

Premiéra hry ve France Culture dne 27. 3. 2010 – stopáž: 60 minut

Začíná se v oblacích, pokračuje pod zemí, vyjede se na dálnici a skončí na stéblech trávy. Dcera zemřelé ženy, která nestihla vidět umírat svou matku. Mohla by sbírat předměty, ale ona sbírá místa. Na smuteční cestě z Rambouillet přes hřbitov Chenay-Malabry do ulice Rue d'Aubervilliers ji doprovází pár vzácných mrtvých: ilegální pasažér schoulený v letadlovém podvozku, filozof Vladimir Jankélévitch. Jejich těla létají, padají, říká se „zasažený osudem“.

Hudba

PĚT

Růžová myšlenka: Na rodinu se svalí lidská řezničina.

Modrá myšlenka: Říká se: být zasažen osudem.

Červená myšlenka: Osud člověka srazí jako rána od rangera.

Modrá myšlenka: Říká se: být udušený smutkem.

Růžová myšlenka: Smutek dusí a zabíjí.

Červená myšlenka: Ke smutku jsou dva důvody: člověk, kterého miluješ, zemře, anebo člověk, kterého miluješ, tě už nemiluje.

Růžová myšlenka: Jsi zasažený osudem a smutek tě ubíjí.

Modrá myšlenka: Dýchej, kamaráde, dýchej, pořádně naber dech, budeš ho potřebovat, až budeš na pohřbu všem děkovat za to, že přišli. Tak jdeme.

Hudba

Alexandre Koutchevsky

Zásah smrtí (Les morts qui touchent)

ČTYŘI

Ouagadougou – Rambouillet

*Atmosféra – hluk z letadla
23:50 h – světového času*

Růžová myšlenka: Na plošině letadlového podvozku Boeingu 747 společnosti Air France F-GITJ (František Gustav Ivan Tomáš Josef) se krčí Burkiňan, jmenuje se Cristobal Kendo.

Modrá myšlenka: V hlavní kanceláři Příhraniční policie na letišti Ouagadougou sedí úředník (*zvoní telefon*) a myslí na telefon, co si koupí za peníze od Cristobala Kendo.

Červená myšlenka: V kokpitu 747 (*příkazy z rádia*) sedí kapitán Mansec a připravuje stroj k odletu.

Atmosféra – hluk letadla
23:55 h – univerzálního času

Červená myšlenka: Jsme žlutými čarami na letecké dráze v Ouagadougou.

Růžová myšlenka: Ukazujeme cestu, kterou je třeba se vydat, aby se dojelo až k odletové dráze.

Atmosféra – útržky rozhovorů

Žlutá myšlenka: Jsme 238 cestujících z Boeingu 747, který je těsně před odletem.

Modrá myšlenka: Jsme 14 propojených gyroskopů, které navedou přístroj až k letišti Paříž – Orly.

Sbor myšlenek: „Jsme s tebou“ (*opakuje se v ozvěně*), šeptá ze snu 11 sourozenců Cristobala Kendo.

00:05 h – univerzálního času
Atmosféra – zvuk leteckých motorů

Letecký kontrolor (Ougadougou) (*ze sluchátek*): Tomáš Josef má povolený odlet, dráha 04, nalevo, vítr 340°10 uzlů. Dobrý let.

Hudba, atmosféra

Kapitán Mansec (*ze sluchátek*): Startujeme 04, vlevo, Tomáš Josef. Děkuji.

Cristobal Kendo: Za rok budu zpátky. Za rok se vrátím business třídou!

00:10 h – univerzálního času – Parmetry:

Kapitán Mansec: Podvozek...

Kopilot: Zasunutý.

Kapitán Mansec: Světla...

Kopilot: Zhasnutá.

Kapitán Mansec: Rychlost stoupání...

Kopilot: 1800 stop za minutu.

Kapitán Mansec: Rychlost...

Kopilot: 290 uzlů.

Kapitán Mansec: Kurs...

Kopilot: 020°.

Kapitán Mansec: Automatický pilot...

Kopilot: Stand-by.

Modrá myšlenka: Cristobal Kendo...

Cristobal Kendo: Šťasten.

00:55 h – univerzálního času
Atmosféra

Modrá myšlenka: K večeři si na palubě letadla 747 můžete vybrat: kuře s kořením, zapečené těstoviny se sýrem, salát s červeným tuňákem.

Růžová myšlenka: Na palubě letadla 747 lze ucítit, že pod nohama 238 pasažérů začíná být znatelně chladněji, než bylo v Ougadougou.

Červená myšlenka: Na palubě letadla 747 se také můžete zachumlat do přikrývky, ať už je to vlněná deka od Air France, nebo ta stříbrná sloužící k první pomoci.

2:25 h – univerzálního času

Růžová myšlenka: Boeing 747 je spatřen lidmi na terase v Tombuktu.

Žlutá myšlenka: Boeing 747 je viděn antilopami, které zůstaly vzhůru.

Modrá myšlenka: Boeing 747 je spatřen vesničany v Alžíru.

Červená myšlenka: Boeing 747 je spatřen rybářem jižně od Palma de Mallorca.

3:30 h – univerzálního času – Parametry:

Kapitán Mansec: Rychlost...

Kopilot: 507 uzlů.

Kapitán Mansec: Výška...

Kopilot: 36 000 stop.

Kapitán Mansec: Kurs...

Kopilot: 012°

Kapitán Mansec: Spotřeba paliva...

Kopilot: V normálu.

Růžová myšlenka: Počasí...

Modrá myšlenka: Vítr ze 260° na 45 uzlů, jasná hvězdná obloha, venkovní teplota -53°C.

3:30 h – univerzálního času

Atmosféra – hlášení v letadle

Růžová myšlenka: Parametry Cristobala Kendo:

Červená myšlenka: Chodidla...

Cristobal Kendo: Chybí.

Červená myšlenka: Ruce...

Cristobal Kendo: Bez citu.

Červená myšlenka: Kolena...

Cristobal Kendo: Nereagují.

Červená myšlenka: Srdce...

Cristobal Kendo: Zpomaluje.

Červená myšlenka: Vědomí...

Cristobal Kendo: Bojuje.

Sbor myšlenek: Z nehybných rtů vycházejí slova...

Cristobal Kendo: *(ozvěna)* Hýbej se, hýbej se, hýbej se, hýbej se, hýbej se, hýbej se, hýbej se.

Hudba

5:01 h – univerzálního času

Růžová myšlenka: Boeing 747 Tomáš Josef je spatřen stewardem Boeingu 737 Adam Ludvík během stoupání na úroveň 350.

Modrá myšlenka: Boeing 747 Tomáš Josef je spatřen pilotem letadla společnosti Alitalia letícího z Palerma.

Červená myšlenka: Boeing 747 Tomáš Josef je spatřen cestujícím na palubě letadla společnosti Lufthansa směřujícího do Frankfurtu.

Růžová myšlenka: Boeing 747 Tomáš Josef začíná za pohořím Massif Central klesat. Mezi Moulins a Montlusson, přímo nad Hérisson.

Červená myšlenka: Boeing 747 Tomáš Josef váží o 70 kg víc, než si myslí kapitán Mansec.

Modrá myšlenka: Boeingu 747 Tomáš Josef tato odchylka vůbec nevadí. O kolik víc?

Růžová myšlenka: O kolik litrů zvýší těch 70 kg Cristobala Kendo spotřebu kerosinu?

Kapitán Mansec: Na 4129 km je to o 30, 30 litrů víc.

Hudba, činely

Hlas ze záznamu: Jestli šla v noci Cristobalova mladší sestra se třema týpkama, tak si vydělala dost peněz na 30 litrů kerosinu.

Sólo bicí

Červená myšlenka: Vynásobíme-li rozpětí křídel Boeingu 747...

Steward: 64 metrů 40.

Hlas: Počtem chlapů, kteří minulý týden zaplatili mladší sestře Cristobala Kendo...

Steward: 31.

Hlas: Získáme počet pracovních dnů...

Steward: 2000.

Hlas: Ohodnocených měsíčním platem...

Steward: Zákonné minimum...

Hlas: V Burkině Faso...

Steward: 45 eur.

Hlas: Nutných ke koupi zpáteční letenky Ouagadougou – Paříž v první třídě s Air France.

Kapitán Mansec: Pokud se faktor zátěže Boeingu 747 rovná 1,1 a jeho nachýlení, vzhledem k horizontálnímu plánu je 2°, tak obdržíme zrychlení stoupání o 1 %.

Růžová myšlenka: 1 % – takovou šanci na přežití má člověk letící z Ouagadougou do Paříže v letadlovém podvozku.

Atmosféra

5:17 h – univerzálního času

Kapitán Mansec (*ke kopilotovi*): Když se podíváš doprava, tak bychom měli letět nad Autruy-sur-Juine.

Kopilot: Vychází slunce.

Kapitán Mansec: Je nádherné počasí, bude se nám dobře přistávat.

Kopilot: Blížíme se k Orly. (*ke kontrolní věži*) Tady Air France 352, František Gustav Ivan Tomáš Josef, dobrý den.

Kontrolor (*ze sluchátek*): Dobrý den, Air France 352, klesněte na úroveň 50, snižte na 220 uzlů, přivolejte vertikálu Rudolf Božena Tomáš, připravte se na přistání na dráze číslo 07.

Kopilot: Úroveň 50, 220 uzlů, voláme vertikálu Rudolf Božena Tomáš, dráha 07 je připravená.

5:20 h – univerzálního času

5:25 h – univerzálního času

Modrá myšlenka: To jsi nepředvídal, Cristobale Kendo, že po smrti tvoje tělo zeslábne.

Růžová myšlenka: A tak ses k ničemu nepřipoutal, zapomněl jsi přichytit své tělo k něčemu ze železa.

Červená myšlenka: K nějakému zdviháku, k nějaké pevné části leteckého podvozku.

Růžová myšlenka: Člověk nemůže myslet na všechno. Ty jsi nemyslel na svou smrt. Protože ti bylo pouhých 18 let, tak ti to nebude mít nikdo za zlé. Popíšu ti tvou smrt. Dobře poslouvej.

Hudba

Červená myšlenka: Byl jednou jeden divočák, který se rýpal v zemi na východním okraji lesa u Rambouillet.

Růžová myšlenka: Byl to divočák s hustou srstí, který hledal něco k jídlu, něco k snídani.

Modrá myšlenka: Od doby, kdy žije v lese, mu hluk letadel zevšedněl, stal se součástí jeho existence stejně jako východ slunce, kolemjdoucí výletníci nebo doba páření.

Atmosféra – hluk letadla

Červená myšlenka: Byl tak zvyklý na hluk motorů, že si ani nevšiml, že se mu začaly třást uši podle typu letadla, které zrovna letělo nad lesem.

Růžová myšlenka: ATR 42 mírné zachvění, Airbus 320 středně silné chvění, Boeing 747-400 podstatné chvění.

Červená myšlenka: Dnes ráno se mu zachvěly uši dost podstatně.

Růžová myšlenka: To je určitě Boeing 747 Air France letící z Ouagadougou...

Žlutá myšlenka: Bručí si divočák s hustou srstí.

Modrá myšlenka: Máš pravdu, divočáku. Bruč si, žer, rýpej se v hlíně, rvi dubové kořeny...

Červená myšlenka: Kousej do všeho, co ti přijde pod klecáky, (*atmosféra*) nechej se unavit zápalem chlupatého zvířete (*atmosféra, zpěv ptáků*)...

Růžová myšlenka: A nelekni se, když uslyšíš padat z korun stromů listy a větve, nelekni se padajícího černocha, nerozšlapej ho, vdechuj jeho tělo, které zrovna proletělo vzduchem...

Žlutá myšlenka: ... chlad jeho ztvrdlých paží, podívej se na něj svým jednoduchým zrakem, podívej se mu do tváře a poznej ho:

Červená myšlenka: Cristobal Kendo. Poslouchej sbor popadaného jehličí, jak říká:

Růžová myšlenka: Pošlapej nás, divočáku, ale tváří v tvář smrti zůstaň klidný. Zvedni palici a obdivuj světelný kužel, který jeho tělo prorazilo v stromoví...

Modrá myšlenka: Zůstaň citlivý k trase smrti, a jestli tě Cristobal Kendo dojal, tak si na nás odpočiň.

Atmosféra, zvuk motoru rozjíždějícího se auta.

(...)

JUBILEJNÍ XX. ROČNÍK SOUTĚŽNÍ PŘEHLÍDKY REPORT

Jarní etapa věnovaná zpravodajským žánrům

Setkání redaktorů zpravodajství a publicistiky ze všech stanic Českého rozhlasu, jehož cílem je poslech aktuální zpravodajské a publicistické produkce (do 10 minut) a diskuse o ní. Přehlídka je soutěžní.

**Praha, 12. května 2011, Český rozhlas, Římská 15,
zasedací místnost D 010**

Časový program:

10:00	Zahájení	
10:05 – 10:25	Porodní bába Milada Košová ze Stonavy (ČRo Ostrava)	7:04
10:25 – 10:45	Plastová okna vs. plíseň v bytě (ČRo Plzeň)	7:05
10:45 – 11:00	Boeing 737 v Hradci Králové (ČRo Hradec Králové)	2:36
11:00 – 11:15	Informace ze Severu Čech I (ČRo Sever)	2:31
11:15 – 11:40	Křížem krázem Cottonopolis (ČRo 3)	9:41
11:40 – 11:55	Francouzské překvapení od 100leté Anny (Č. Budějovice)	3:20
11:55 – 12:10	I pod zemí jezdí rikša (ČRo Ostrava)	3:24
12:10 – 12:30	Pražská litačka (ČRo 1)	6:25

přestávka

13:30 – 13:55	Prostitutky z donucení (ČRo Vysočina)	9:29
13:55 – 14:15	Záchranka (ČRo Hradec Králové)	4:37
14:15 – 14:40	Menu pro bezdomovce (ČRo Brno)	9:39
14:40 – 15:00	Katedrála na vlastní ruce (ČRo Olomouc)	5:05
15:00 – 15:15	Očkování dětí proti kůrovci (ČRo 1)	3:08
15:15 – 15:30	Informace ze Severu Čech II (ČRo Sever)	2:45
15:30 – 15:45	Potlačení vzpoury vězňů (ČRo Vysočina)	3:21

Vyhlášení výsledků: cca 16:00 - 16:30

ZHODNOCENÍ:

Ve čtvrtek 12. května 2011 proběhla jarní etapa jubilejního XX. ročníku soutěžní přehlídky rozhlasové publicistiky a dokumentu REPORT 2011, kterou pořádá Sdružení pro rozhlasovou tvorbu ve spolupráci s Českým rozhlasem, Ministerstvem kultury ČR, Nadací Český literární fond a Radioservisem, a.s.

Do jarní etapy, ve které soutěžily příspěvky v kategorii A (reportáž, rozhlasové pásmo, rozhovor apod. do 10 minut), se zapojily až na výjimky všechny stanice Českého rozhlasu. V úvodu účastníky pozdravil prozatímní generální ředitel ČRo Mgr. art. Peter Duhan, který zdůraznil: „*Český rozhlas potřebuje kvalitní tvůrce a je nezbytně nutné, abychom jim vytvořili odpovídající zázemí a dokázali je i finančně ohodnotit. Hodlám se o to zasadit.*“

První místo si odnesl **Martin Knitl** z Českého rozhlasu Ostrava za reportáž o spleťtém světě důlní dopravy v kilometrové hloubce, nazvanou **I pod zemí jezdí rikša**. Druhé místo putuje do Českého rozhlasu Olomouc **Radce Kvasničkové** za reportáž **Katedrála na vlastní ruce** o prohlídkách olomouckého Dómu pro nevidomé. Třetí místo obsadil **Jan Herget** z Českého rozhlasu 1 – Radiožurnál za reportáž **Pražská litačka**, mapující neobvyklou soutěž s tematikou pražské MHD.

Podzimní etapa REPORTU, v jejímž rámci budou soutěžit delší publicistické pořady a rozhlasové dokumenty, proběhne ve dnech 1. až 3. listopadu 2011.

BILANCE 2011

XIX. ročník přehlídky rozhlasové umělecké slovesnosti

Setkání tvůrců slovesných uměleckých žánrů (redaktorů, scenáristů, režisérů, mistrů zvuku, tvůrců zvukového designu), v jehož rámci bude prezentována aktuální produkce literárních a dramatických pořadů vznikajících ve všech stanicích Českého rozhlasu a bude o ní vedena rozprava, již budou přítomni i novináři kulturních periodik.

Ždán u Slap, 7. až 9. června 2011

Program BILANCE 2011

Úterý 7. června:

9:30 – 10:05	Pověsti z hor a hradních cimbuří (8/40) (Tomáš Soldán)	ČRo Olomouc	12:16
10:05 – 10:55	Důvěrná sdělení: Else Lasker-Schüller (Maria Hammerich-Maier)	ČRo 3 – Vltava	17:58
10:55 – 11:40	Svoboda je svoboda, bez té nelze žít (Jana Davidová-Kracíková)	ČRo Pardubice	25:40
	přestávka		
12:00 – 13:00	G. Albrechtová a spol.: Kurníkář oběd	ČRo 3 – Vltava	40:50
14:30 – 15:50	D. Eldridge: Fotograf (Hynek Pekárek)	ČRo 3 – Vltava	61:36
15:50 – 16:40	I. Druce: Cesta návratu (3/6) (Dagmar Jaklová-Oravová)	ČRo 3 – Vltava	28:52
	přestávka		
17:00 – 18:25	P. Kolečko: Učitel malby (Martin Velišek)	ČRo 3 – Vltava	66:35

Středa 8. června:

9:30 – 10:15	Útěky – Lída Baarová (5/5) (Michal Bureš)	ČRo Olomouc	24:55
10:15 – 11:30	Slepé naděje (Jana Davidová-Kracíková)	ČRo Pardubice	54:40
	přestávka		
11:45 – 12:20	Olomoučtí něm. básníci (1.+5./5) (Michal Bureš)	ČRo Olomouc	15:00

12:20 – 13:05	P. Rákos: Korvína čili Kniha... (5/10) (Luboš Koníř)	ČRo Č. Budějovice	22:30
	oběd		
14:30 – 15:10	D. Z. Maiowitz: The Voluptous Tango (pořad uvedl Hynek Pekárek)	ČRo 3 – Vltava	20:00
15:10 – 16:00	H. Hesse: Sled snů (Tereza Adámková, pořad uvedl rež. Radim Nejedlý)	ČRo Brno	27:42
16:00 – 16:35	Bla Bla Bla Bláhovec (Petra Hynčíková)	ČRo Plzeň	26:00
	přestávka		
16:50 – 17:35	H. Pinter: Nádraží Victoria (pořad uvedl rež. Miroslav Buriánek)	ČRo Plzeň	16:22
17:35 – 18:25	Zmatky chovance Törlesse (4/7) (Tomáš Soldán)	ČRo Olomouc	28:55
18:25 – 19:10	D. Fischerová: Karmon (Luboš Koníř)	ČRo Č. Budějovice	26:00

Čtvrtek 9. června:

9:30 – 10:40	Sázava, řeka dětství, mládí mého (Miloš Doležal)	ČRo 3 – Vltava	52:49
10:40 – 10:55	Slovník přejetých myšlenek (1/10) (Petr Turek)	ČRo 3 – Vltava	4:45
15:55 – 11:10	Žurnalistický slovník (1/15) (Petr Turek)	ČRo 3 – Vltava	4:46
11:10 – 11:50	Federman/Hartel: My Body in 9 Parts (pořad uvedl Martin Velíšek)	ČRo 3 - Vltava	20:00
	přestávka		
12:05 – 12:40	J. Rychlík: Pověra o saxofonu (Jiří Vondráček)	ČRo 3 – Vltava	11:40
12:40 – 13:15	J. Kárnet: Posmrtný deník (3/4) (Vladimíra Bezdíčková)	ČRo 3 – Vltava	12:50

Bilance 2011: Když si tvůrci naslouchají

Tomáš Soldán

(student JAMU a rozhlasový režisér)

Umět se s nadhledem podívat na vlastní tvorbu a nesobecky zhodnotit díla jiných, mít přehled o rozhlasové tvorbě napříč regiony této země. To jsou hlavní klady přehlídky rozhlasové tvorby Bilance. Její už devatenáctý ročník uspořádalo začátkem června Sdružení pro rozhlasovou tvorbu. Zahradní stan ve Ždání u Slap tak po tři dny naplnily zvuky, tóny a hlasy nejen vysílaných pořadů, ale také diskutujících autorů a hostů. Výsledkem soustředěného a často i náročného poslechu byl ucelený obraz českého a moravského rozhlasového počínání, kterému vévodily rozhlasové hry jako Nádraží Victoria Harolda Pintera v režii plzeňského Miroslava Buriánka či úspěšné britské drama Fotograf (výtečně je nastudoval režisér Aleš Vrzák).

Největší porci posluchačské pozornosti na sebe strhly četby na pokračování. Ty, jak se zdá, stále hojně a s chutí pěstují i regionální stanice Českého rozhlasu, a tak Bilanci obohatily vynikající vzpomínky Lídy Baarové v uhrančivém podání Zdeňky Procházkové a nastudování olomouckého režiséra Michala Bureše. Dokonalé ohýbání jazyka přineslo zpracování knihy Petra Rákose Korvína čili Kniha o havranech. Tuto četbu nastudoval v Českých Budějovicích Luboš Koníř. Brněnský režisér Radim Nejedlý zase představil Sled snů z povídek Hermanna Hesseho.

Mezi poslouchanými pořady nechyběla ani poezie, žánr to dnes ve světě výlučný, tedy je dobře, že rozhlas jej stále dokáže pěstovat a že to dělá na úrovni. Zvláštností se potom stal poslech „operní rozhlasové hry“ s názvem The Voluptous Tango z produkce BBC. Dramaturg Hynek Pekárek zařazením této hry do poslechu naznačil, jakým směrem se také může ubírat současná rozhlasová dramatická tvorba... Jistě není možné vyjmenovat všechny pořady a všechny jejich tvůrce, kteří na Bilanci poslouchali a diskutovali o práci i jejím smyslu. Přesto je třeba napsat, že setkání s Markétou Jahodovou, Hanou Kofránkovou, Jiřím Hrašem, Martinem Veliškem, básničkou a překladatelkou Marií Hammerich-Maier a dalšími lidmi z branže bylo podnětné.

Vše navíc fungovalo bez zádrhelů a prostojů, za což patří dík Marcele Benešové, Kamile Hugrové a Růženě Luňákové, pomyslným hostitelkám Bilance.

Dojmy z jarní Bilance

Mag. Maria Hammerich-Maier

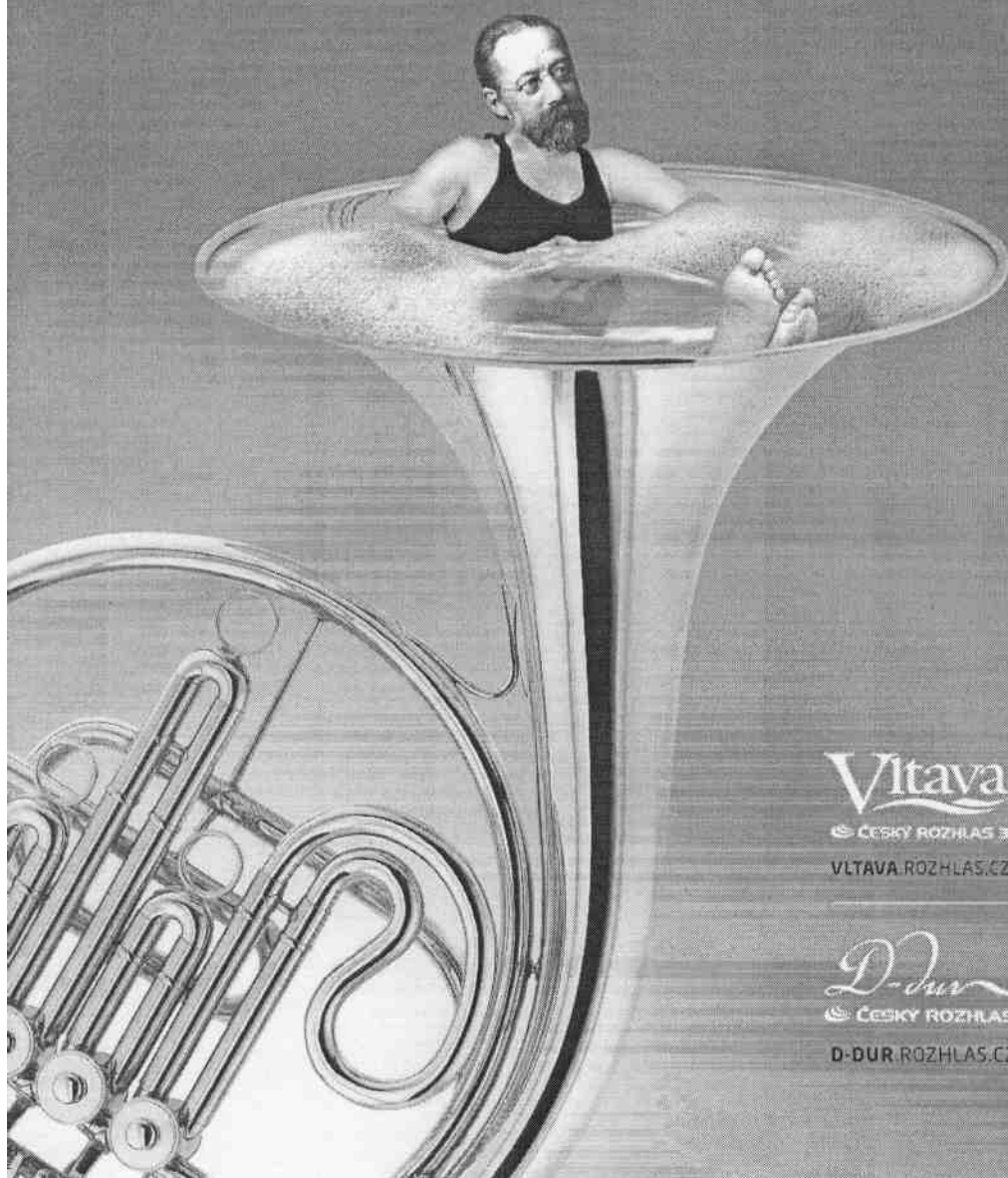
Třídenní jarní seminář Sdružení pro rozhlasovou tvorbu ve Ždání u vodní nádrže Slapy, kterého jsem se začátkem června zúčastnila, mi poskytl velmi podnětné náhledy do nejnovější tvorby různých žánrů. Výrazně zosílil můj smysl pro klíčové zřetele zvukové, dramaturgické a režijní, které při tvorbě rozhlasového pořadu rozhodují o její kvalitě. Velice si proto vážím, že mě kolegyně Alena Zemančíková, redaktorka literární redakce stanice Vltava, o semináři informovala a zprostředkovala mi účast, i když jsem členkou Sdružení pro rozhlasovou tvorbu ještě nebyla.

Tou jsem se pak stala spontánně během semináře po rozhovoru s Michalem Burešem, který část semináře také moderoval. Náplň a průběh semináře mě přesvědčily o nezastupitelné roli takových seminářů pro udržování a zlepšení kvality rozhlasové tvorby. Zpětná vazba

z pohledu „vnitřního“, od jiných rozhlasových tvůrců, převede vnímání vlastní tvorby na věcnější, objektivnější rovinu a umožní hlubší, uvědomělejší sebereflexi. Co se týče stylu a duchu, ve kterém byla diskuse o promítnutých ukázkách z tvorby vedená, tak byla přínosná všude tam, kde šlo opravdu o věcnou kritiku usilující o obecné zlepšení kvality rozhlasové tvorby, a klesla na úrovni vždy v momentě, kdy vystoupila do popředí sebelibost a snaha profilovat se na úkor ostatních. Nejsm si jista, jestli nahrávky moderace a diskusních příspěvků, na které účastníci nebyli připraveni, zlepšily účinek semináře. Osobně jsem si je po skončení semináře už podruhé neposlechla, ze semináře jsem si odnesla jen ty vědomosti, které mi ukotvily v paměti přímo na místě, a bylo toho, myslím, dost. Tak příjemná jako přínosná byla také společná jídla, která volnou komunikací a neformální výměnou informací přispěla k utvrzování pocitu sounáležitosti a skupinové identity rozhlasových tvůrců, kteří mnohdy pracují odděleně u svých psacích stolů a vzájemně o sobě nevědí.

Co se týče programu semináře, nechci zde vytknout jednotlivé ukázky, které mě zvláště zaujaly. Mimořádně kladný ohlas účastníků vyvolaly některé rozhlasové hry, které ve zvýšené míře uplatňovaly specifické estetické prostředky a technické možnosti média rozhlasu a také vyzkoušely nové tvary rozhlasové hry. Možná, že by v takovém případě stálo za to poprosit tvůrce, aby doplnili – v tomto případě zcela utichlou – kritiku širším teoretickým rozbohem a výkladem o používaných postupech tak, aby náskok informovanosti, který se tu projevil, sdíleli také s ostatními účastníky. Tím by k reflexi stávající tvorby přistoupil další rozměr předání nových odborných znalostí zrcadlících nejnovější vývoj rozhlasové tvorby. Kromě kritiky by seminář také plnil úlohu poučnou a „přidaná hodnota“ by byla ještě větší. Naopak některé části programu byly poněkud rozvláčné, když se promítalo několik dlouhých příspěvků od stejných autorů, ve kterých se opakovaly tytéž klady a zápory. Zkrátka, zdá se mi, že by program semináře, jehož časový harmonogram byl na kraj plný, mohl být ještě o něco hustší. Anebo je to jen tak, že podnětnost celého semináře ve mně vzbudila nenasytnou touhu dovést se ještě mnohem více?

Ponořte se
do klasiky

**Vydává Sdružení pro rozhlasovou tvorbu Praha
(kontakt: marcela.benesova@rozhlas.cz)**

K vydání připravili:

Marcela Benešová, Michal Bureš, Kamila Hugrová, Dagmar Jaklová